

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

**Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad**

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

betreft
Modelverordening ex artikel 212
Gemeentewet

ons kenmerk
ECFE/U201601248
Lbr. 16/070

datum
22 september 2016

Samenvatting

Vanwege de wijziging van het *Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten* (BBV) is de model financiële verordening (model verordening ex artikel 212 Gemeentewet) aangepast. De wijzigingen worden in de ledenbrief toegelicht. Het nieuwe model kan vanaf de databank met modelverordeningen worden gedownload.

Met de wijziging van het BBV wordt voortaan begroot en verantwoord op het niveau van verplicht voorgeschreven taakvelden en zijn er verplichte beleidsindicatoren voorgeschreven. Dat heeft gevolgen voor de bepalingen in de financiële verordening over de inrichting van de begroting en jaarstukken en voor de bepalingen over de autorisatie van de baten en lasten door de raad.

De financiële verordening moet vanwege de wijziging van het BBV ook regels bevatten voor de toerekening van de overheadkosten en de rente aan de kostprijzen van rechten en heffingen en aan de kostprijzen van goederen, werken en diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden.

Vanwege de nieuwe plicht investeringen met maatschappelijk nut altijd te activeren zijn de regels over de afschrijving op deze investeringen in de model financiële verordening aangepast. En vanwege de nieuwe verplichte financiële kengetallen die moeten worden opgenomen in de begroting en jaarstukken, zijn de aanvullende financiële kengetallen waarmee de raad over de financiële conditie van de gemeente wordt geïnformeerd, in de model financiële verordening aangepast.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

betreft
Modelverordening ex artikel 212 Gemeentewet

ons kenmerk
ECFE/U201601248
Lbr. 16/070

datum
22 september 2016

Geacht college en gemeenteraad,

Met deze ledenbrief maken wij u attent op een geactualiseerde versie van de modelverordening ex artikel 212 Gemeentewet. Deze verordening staat ook wel bekend als de *Financiële verordening*. De *Model Financiële verordening 2016* die bij deze ledenbrief hoort, kan vanaf de databank met modelverordeningen worden gedownload.

Er geldt een wettelijke plicht voor de gemeenteraad een dergelijke verordening voor de financiële organisatie, het financieel beleid en het financieel beheer van de gemeente vast te stellen. Een nieuw vastgestelde financiële verordening of een wijziging er van moet het college binnen twee weken na vaststelling door de raad aan gedeputeerde staten zenden. Een nieuwe financiële verordening moet worden gepubliceerd.

De vorige versie van deze model financiële verordening is van 2014. Aanpassing van die versie is nodig vanwege de wijziging van het *Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten* (BBV). De wijziging van het BBV wordt van kracht op de begroting 2017.

Met de wijziging van het BBV komen de productenraming en productenrealisatie te vervallen, zodat voor de verslaglegging aan de raad niet meer rechtstreeks op een administratie in gemeentelijke producten kan worden gesteund. Er voor in de plaats komen vijftig verplichte taakvelden. In de *Model Financiële verordening 2014* vond de autorisatie van baten en lasten plaats op het niveau van een product(-groep). In de nieuwe *Model Financiële verordening 2016* worden de taakvelden op voorstel van het college door de raad aan de programma's toegewezen en is de autorisatie van de baten en lasten vormgegeven op het niveau van de taakvelden (aanpassing van de artikelen 2, 3, 5 en 6). Ook worden met de wijziging van het BBV negenendertig beleidsindicatoren verplicht gesteld.

Een voorstel van het college voor het opnemen van beleidsindicatoren moet in elke geval deze verplichte beleidsindicatoren bevatten (aanpassing van artikel 2, lid 3).

Een andere wijziging van het BBV met gevolgen voor de financiële verordening is het instellen van een overzicht van de kosten van overhead. Door de wijziging worden de kosten van overhead apart in de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening opgenomen en niet doorbelast aan de taakvelden. Dat heeft gevolgen voor de kostprijsberekening van rechten en heffingen waarmee de gemeente kosten in rekening brengt en voor de kostprijsberekening van goederen, werken, diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden. Deze kostprijzen kunnen door de wijziging niet rechtstreeks uit de financiële administratie van de baten en lasten op de taakvelden worden afgeleid. Voor het bepalen van een kostprijs moet eerst een deel van de kosten van overhead aan de desbetreffende directe kosten worden toegerekend. Een kostprijsonderbouwing rechtstreeks vanuit de financiële administratie raden wij daarom af.

In geval van rente kiezen de nieuwe regels van het BBV er voor, om het gehele renteresultaat zoveel als mogelijk vanaf het taakveld Treasury door te belasten naar de andere taakvelden. Door deze keuze gaat bij veel gemeenten de omslagrente voor het toerekenen van de rentevergoeding voor de financiering van (vaste) activa met vreemd vermogen, reserves en voorzieningen aan de kostprijzen van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en aan de kostprijzen van goederen, werken, diensten die aan overheidsbedrijven en derden worden geleverd, afwijken van het toerekenen van het renteresultaat aan de taakvelden in de financiële administratie. Ook vanwege deze wijziging raden wij af de kostprijzen rechtstreeks vanuit de financiële administratie te onderbouwen

De *Model Financiële verordening 2016* schrijft voor, dat de kostprijsberekeningen extracomptabel worden onderbouwd (artikel 12, lid 1) dus in een aparte administratie met kostprijsonderbouwingen. De noodzaak om bij het toerekenen van rente aan de taakvelden van de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening ook een rentevergoeding voor de inzet van reserves en voorzieningen mee te nemen, vervalt daarmee. In de *Model Financiële verordening 2016* is daarom ook de bepaling opgenomen, dat bij het toerekenen van het renteresultaat aan de taakvelden van de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening geen rentevergoeding voor de inzet van reserves en voorzieningen wordt meegenomen (artikel 11, lid 1).

Artikel 212 Gemeentewet bepaalt in het tweede lid, onder letter b, dat de financiële verordening in ieder geval de grondslagen bevat voor de berekening van de door het gemeentebestuur in rekening te brengen prijzen en tarieven voor rechten en heffingen. Met de hiervoor genoemde wijzigingen van het BBV is het nodig, dat de financiële verordening voortaan ook de grondslagen bevat voor de toerekening van de kosten overhead en rente aan de kostprijzen van rechten en heffingen en voor de toerekening van de kosten overhead en rente aan de kostprijzen van goederen, werken en diensten die de gemeente levert aan overheidsbedrijven en derden.

Immers de opbrengsten van rechten en heffingen mogen ten hoogste kostendekkend zijn en van de Mededingingswet moet een gemeente bij economische activiteiten in beginsel minimaal de integrale kostprijs in rekening brengen. De grondslagen voor het bepalen van prijzen en van tarieven voor rechten en leges zijn de kostprijzen.

In de *Model Financiële verordening 2016* zijn bepalingen opgenomen over de verdeelsleutels voor het toerekenen van de kosten overhead aan de kostprijzen (uitbreiding van artikel 12 met lid 5 en facultatief lid 6) en bepalingen opgenomen over de berekening van de omslagrente voor de kostprijsberekening (uitbreiding van artikel 12 met lid 7, lid 8 en lid 9). Daarnaast zijn bepalingen opgenomen over de kosten overhead die kunnen worden toegerekend aan de besteding van specifieke uitkeringen en subsidies, en aan vennootschapsbelastingplichtige activiteiten (uitbreiding van artikel 12 met lid 3 en lid 4).

Voor de kostprijs van verstrekte leningen is een afwijkende bepaling opgenomen voor de toerekening van rente door daarvoor uit te gaan van zogenaamde projectfinanciering (uitbreiding van artikel 12 met lid 10). Voor vennootschapsbelastingplichtige activiteiten en grondexploitaties is ook een afwijkende bepaling voor de toerekening van rente opgenomen, omdat daaraan alleen werkelijke rentelasten mogen worden doorbelast (uitbreiding van artikel 12 met lid 11). Een rentevergoeding over de reserves en voorzieningen is dan niet toegestaan.

Voor het met de begroting vaststellen van de omslagrente voor de kostprijsberekening is in artikel 16 van de *Model Financiële verordening 2016* over de paragraaf lokale heffingen opgenomen, dat hierin de desbetreffende informatie over de omslagrente wordt opgenomen. Daarbij is de bepaling opgenomen, dat daar in aanvulling op de vereisten van het BBV de toerekening van de overheadkosten en rente aan rechten en heffingen in beeld worden gebracht.

In de *Model Financiële verordening 2014* werd de opname van een aantal financiële kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen voorgeschreven. Inmiddels schrijft het BBV een aantal verplichte financiële kengetallen voor, die moeten worden opgenomen in deze paragraaf. De naam van de paragraaf is omgedoopt in paragraaf *weerstandsvermogen en risicobeheersing*. De *Model Financiële verordening 2016* schrijft nu alleen nog een paar aanvullende financiële kengetallen voor, zodat de set financiële kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing ook de aanvullende financiële kengetallen bevat die ook op de site www.waarstaatjegemeente.nl onder de tegel gemeentefinanciën worden gebruikt (aanpassing van de artikelen 1 en 18).

Van het gewijzigde BBV moeten vanaf 1 januari 2017 investeringen met maatschappelijk nut verplicht worden geactiveerd en worden afgeschreven naar gelang de gebruiksduur. In de *Model Financiële verordening 2014* was al opgenomen, dat investeringen met maatschappelijk nut altijd worden geactiveerd. Die bepaling is met de plicht van het BBV in de *Model Financiële verordening 2016* vervallen (aanpassing van artikel 9).

De afschrijvingstermijnen voor investeringen met maatschappelijk nut waren ook al in de bijlage met het afschrijvingsbeleid van de *Model Financiële verordening 2014* vastgelegd. De bijlage is nu uitgebreid met investeringen in immateriële vaste activa, waaronder bijdragen aan activa in eigendom van derden. Bijdragen aan activa in eigendom van derden waren voorheen gerubriceerd onder financiële vaste activa, maar zijn in het BBV verhuisd naar de rubriek immateriële vaste activa. In de *Model Financiële verordening 2016* is daarbij in artikel 26 een overgangsbepaling toegevoegd die bepaalt dat voor oude investeringen met maatschappelijk nut de bepalingen uit de oude financiële verordening van kracht blijven (aanpassing van de artikelen 9 en 26 en de bijlage).

Voor het overige zijn in de *Model Financiële verordening 2016* op enkele plaatsen kleine redactionele wijzigingen aangebracht die verband houden met de wijziging van het BBV. Ook zijn hier en daar in de artikelen en de toelichting kleine wijzigingen aangebracht als verbeteringen van de vorige *Model financiële verordening 2014*.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized loop followed by a horizontal line extending to the right.

J. Kriens
Voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.